

Kulturtolkar

Denna text om kulturtolkar är en fri tolkning av beskrivningen på Folhalsobyran i Västerås <https://folkhalsobyran.se/>.

När man inte pratar språket i samhället och saknar ingångar och öppningar är kulturtolken värdefull. En kulturtolk är en person som har samma språk, ursprung, kultur och tradition som sin klient. Kulturtolken tolkar signaler utifrån ett kulturellt perspektiv och delar referensramar med målgruppen, vilket skapar förutsättningar för en bra och jämlik dialog.

Som kulturtolk har man en friare roll än vad en språktolk har. Med sin flerdimensionella kunskap översätter kulturtolken inte samtalet ordagrant - då vissa ord inte finns eller har annan betydelse än vad de har i svenska språket - utan kvalitetssäkrar och ser till att budskapet når fram. Den som anlitar kulturtolken får både en tolk som översätter och en informatör som ger den kulturella och språkliga aspekten i samtalen och åtgärderna. Målet är att informationen ska förstås av samtliga som deltar i samtalet.

Kulturtolkens insats kan fungera särskilt väl i svårtolkade och oklara situationer där kommunikationen inte fungerar, eller man inte får ett tydligt grepp om problematiken.

Föreningen Tidigt Föräldrastöd

Tidigt Föräldrastöd drev mötesplatsen Kryddan i Lövgärdet Centrum i Göteborg, med målet att stödja integration och hälsa för nyanlända familjer. Föreningen hade anställda kulturtolkar och doulor som talade olika språk. Ett projekt som föreningen drev med stöd av Allmänna Arvsfonden, var "Starka mammor en nyckel till integration". En annan av föreningens verksamheter var "Doula & Kulturtolk", där gravida kvinnor som inte talade svenska fick information och stöd av en doula på sitt modersmål före, under och efter förlossningen. Doulorna erbjöd även många kurser för utlandsfödda kvinnor omkring sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter. Doulaverksamheten finansierades genom ett avtal med Västra Götalandsregionen.

Kulturtolkarna i projekt Migration, mat och hälsa

beskrivet 2020 av ansvariga för projektet: Karin Haby, Bana Alkhatib och Jeanette Jansson

Utan kulturtolkarna på samlingsplatsen Kryddan i Lövgärdet i nordöstra Göteborg hade denna utbildning inte kunnat komma till. Kulturtolkarna har lotsat oss in i sina matkulturer och hur dessa har anpassats till det omgivande svenska samhället och de ramar som finns här, med andra sorters mataffärer, ingredienser och matlagningsmetoder samt nya möjligheter och krav från omgivning, vänner och familj. Vi har fått vara med och laga mat och äta olika maträtter som vi inte visste fanns, och vi har fått smaka på rosenvatten, rostade kaffebönor och speciella gröna blad. Men framför allt har vi generöst blivit insläppta i gemenskapen på Kryddan och fått dela tankar, erfarenheter och känslor med kvinnorna

där. En del av kvinnornas tankar har vi tecknat ner utifrån det gruppsamtal om hälsa som vi hade precis innan pandemin tog fart igen i oktober (2020) - då Kryddans verksamheter stängde ner och alla kulturtolkar, doulor och anställda började arbeta hemifrån. Kryddans utåtriktade verksamhet för kvinnor och barn var redan stängd sen mars (2020) med anledning av Covid-19. Samtalen med kulturtolkarna fortsatte via digitala möten, vilka tillsammans med sms och mail, fungerade för uppföljning av samtal, matrecept och fakta som vi behövde fortsätta att inhämta.

Vi vill tacka alla på Kryddan – och framför allt Heba, Nahid och Halima som hade huvudansvaret för matlagningen. Tack också till cheferna Karin och Bodil som generöst lät oss få använda kulturtolkarnas tid till vårt projekt Mat, migration och hälsa!